

Handläggare
Susanne Angemo

Datum
2017-11-13

Diarienummer
KSN-2017-3757

Kommunstyrelsen

Rapportering av internkontroll 2017 och internkontrollplan 2018 kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna uppföljningen av den interna kontrollen för 2017 enligt ärendets **bilaga 1**,

att godkänna internkontrollplan för 2018 enligt ärendets **bilaga 2**, samt

att uppdra till kommunledningskontoret att göra en riskanalys samt internkontrollplan för verksamheten inom gemensam service och återrapportera till kommunstyrelsens utskott för gemensam service vid utskottets första sammanträde under 2018.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens internkontrollplan syftar till att skapa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering samt att följa tillämpliga lagar och förordningar. 2018 års internkontroll omfattar kontroll av verksamhetens ekonomiska utveckling, processer och rutiner samt efterlevnad av regler, policy och beslut.

Föredragning

Kommunstyrelsen beslutade i december 2016 om plan för internkontroll för 2017 för den egna verksamheten. Internkontrollplanen för 2017 belyser bland annat kostnads- och investeringsnivåer, mark och exploatering, lokalförsörjning och anläggningar, ärendehantering och oegentligheter. Resultatet av granskningen, identifierade brister och vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra hanteringen i framtiden redovisas i **bilaga 1**.

Internkontrollarbetet består av riskanalys, upprättande av internkontrollplaner, uppföljning och utvärdering. Internkontrollplanen, **bilaga 2**, beskriver kontrollåtgärder utifrån de prioriterade risker som framkom i en övergripande riskanalys. Flertalet av dessa risker omhändertas även som åtgärder i kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2017. Riskanalyser genomförs inom ett flertal av kommunstyrelsens verksamheter, exempelvis IT, arbetsmiljö

och säkerhet. Dessa risker är ofta av mer verksamhetsnära karaktär och hanteras inom respektive verksamhetsområde. För kännedom bifogas riskanalysen som ligger till grund för kommunstyrelsens internkontrollplan i **bilaga 3**.

Uppföljning av internkontrollplanen görs enligt beskriven frekvens och metod kopplat till respektive kontrollpunkt. Resultat av genomförd granskning utifrån kontrollmoment i internkontrollplanen redovisas till kommunstyrelsen.

Verksamheten inom gemensam service är av mer operativ karaktär än kommunstyrelsens övriga verksamhet och behöver analyseras och följas upp i ett eget sammanhang. Utifrån genomförd riskanalys föreslås att en internkontrollplan för verksamheten tas fram och återskickas till kommunstyrelsens utskott för gemensam service. På så sätt kan utskottet få kännedom om verksamhetens risker och därmed ha möjlighet att löpande bevaka genom att genomföra intern kontroll av verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Internkontrollarbetet genomförs inom ramen för kommunledningskontorets budget för 2018.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Handläggare
Susanne Angemo

Datum
2017-11-13

Diarienummer
KSN-2017-3757

Bilaga 1 – Uppföljning av intern kontroll 2017

Kommunstyrelsen beslutade i december 2016 om plan för intern kontroll för 2017 för den egna verksamheten. Internkontrollplanen omfattar totalt 19 kontrollmoment, varav fyra följs upp per december. Nedan redovisas resultatet av granskningen.

1. Kontrollmoment: Upphandlingsprocessen – utan anmärkning

Inledning

Brister i organisation och genomförande av upphandling riskerar att leda till brott mot LOU (lagen om offentlig upphandling), viten och skadestånd, fördröjningar i verksamheten samt högre kostnader för varor och tjänster. Upphandlingsprocessen behöver effektiviseras.

Metod

Kontroll av att handlingsplan för effektivisering av upphandlingsprocessen är framtagen och att föreslagna åtgärder reducerar risken.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. En handlingsplan som syftar till att stärka upphandlingsfunktionens kompetenser, processer samt rutiner finns framtagen och verkställs i enlighet med planering. Stora delar av planen är redan åtgärdade.

Förslag på åtgärder

Upphandlingschefen rapporterar uppföljning av handlingsplanen löpande till stabschef under hela 2017. Arbetet sker löpande framöver och ett nytt kontrollmoment har formulerats för att hantera risken att kommunen bryter mot LOU i kommunstyrelsens internkontrollplan 2018.

2. Kontrollmoment: Uppföljning av leverantörstrohet – mindre anmärkning

Inledning

Brister i organisation och genomförande av upphandling riskerar att leda till brott mot LOU (lagen om offentlig upphandling), viten och skadestånd, fördröjningar i verksamheten samt högre kostnader för varor och tjänster. Uppföljning av avtal och leverantörer behöver utvecklas.

Metod

För att kunna se hur pass väl organisationen följer gällande avtal samt genomför upphandlingar där behov finns, mäts nämndernas leverantörstrohet. Kommunstyrelsen följer regelbundet nämndernas leverantörstrohet.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Det finns brister i hur väl nämnderna följer gällande avtal samt att upphandlingar genomförs när avtal saknas. Det finns även brister i att upphandlingar, inom definierade avtalslösa områden, inte blir genomförda inom förväntad tid. Granskningen visar dock på att leverantörstroheten för kommunen totalt har ökat, från 78 procent till 79 procent, jämfört med tidigare period. Följande åtgärder har genomförts i syfte att öka leverantörstroheten:

- riktad informationsinsats till organisationen,
- genomförda upphandlingar inom områden där avtal tidigare saknats,
- förenkling och effektivisering av kommunens inköpsprocess (fortsatt införande av e-handel), samt
- effektivisering av upphandlingsprocessen.

Förslag på åtgärder

Granskningen visar att medvetenheten ute i organisationen har ökat men att ett antal åtgärder behöver genomföras för att ytterligare minimera risken. Den åtgärd som förväntas ge mest effekt är det breda införandet av e-handel i organisationen som beräknas vara slutfört tredje kvartalet 2019. Nya riktlinjer och policy för upphandling och inköp beräknas även det ge effekt, beslut tas i kommunfullmäktige hösten 2017. Kontrollmomentet fortsätter att följas upp inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan 2018.

3. Kontrollmoment: Lokalförsörjning – utan anmärkning

Inledning

Förmågan att ha framförhållning och samordning avseende försörjningen av lokaler för kommunal verksamhet är avgörande för att undvika brister i verksamheten och bristande följsamhet till lagar och regler, ekonomiska bakslag och lågt förtroende. För att minska risken behöver kvalitetsarbetet med lokalförsörjning utvecklas. Kontroll ska genomföras av att inga vitesbelopp avseende verksamhetslokaler för funktionsnedsatta betalas ut på grund av dålig framförhållning i lokalförsörjningsprocessen.

Metod

Kontroll har gjorts i ekonomisystemet samt muntligt med medarbetare på enheten.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Inga vitesbelopp har betalats ut till följd av bristande lokalförsörjningen hittills under 2017. Inom den pedagogiska verksamheten är en tillgänglighetskonsult alltid involverad i ombyggnadsprocessen och nyetableringsprocessen, för att reducera eventuella risker.

Förslag på åtgärder

Kontrollmomentet fortsätter att följas upp inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan 2018.

4. Kontrollmoment: Hantering av anläggningstillgångar – mindre anmärkning

Inledning

Kommunen har brister i kontrollen av sina anläggningar. För att minska risken för fel i den finansiella rapporteringen behöver kvalitetsarbetet med anläggningstillgångar utvecklas.

Metod

Kontroll av att rutinbeskrivning för hantering av anläggningstillgångar finns och är ändamålsenlig.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Anläggningsredovisningen fungerar enligt definierade rutiner i ekonomisystemet. Uppdaterade riktlinjer och instruktioner är tillgängliga på Insidan. En modul för anläggningstillgångar implementerades i ekonomisystemet i oktober 2016. All registrering i anläggningsregister hanteras av ett begränsat antal medarbetare inom redovisningsenheten. Behörighet att registrera söks och tilldelas av redovisningschef. Not angående anläggningstillgångar i årsredovisning 2017 uppdaterades för att bli mer ändamålsenlig och samtidigt lättare att ta fram.

Förslag på åtgärder

Ändamålsenlig rutinbeskrivning finns och kontrollmomentet utgår ur internkontrollplanen. Ett omfattande arbete pågår inom stadsbyggnadsförvaltningen i syfte att förbättra strukturer och dokumentation av exploateringsverksamheten. Rapportering till kommunstyrelsen och fördjupad granskning av revisionen sker i särskild ordning.

5. Kontrollmoment: Bristande prioriteringar – mindre anmärkning

Inledning

Krav på snabba lösningar samt ifrågasättande av och bristande kunskap om politiska mål kan leda till att kommunen inte arbetar tillräckligt effektivt för att nå de politiska målen. Verksamhetens prioriteringar avgörs därmed längre ut i organisationen vilket kan leda till att de viktigaste politiska målen inte nås. För att upprätthålla en hög kvalitet i kommunens service är det viktigt att prioritera vad som ska göras och våga välja bort av det som redan görs idag för att mäta med nya krav. Genom ett ökat fokus på genomförande och uppföljning av politiskt beslutade planer och program kan risken minskas.

Metod

Rutiner för hur åtgärder och aktiviteter i nya och befintliga handlingsplaner, program samt övriga KS-beslut inkorporeras i nämndernas verksamhetsplaner har gått igenom. Statistik för i vilken mån nämnderna (inklusive kommunstyrelsen) har åtgärder i verksamhetsplanerna som knyter an till kommunövergripande handlingsplaner och program har tagits fram. Statistiken togs fram genom att ta fram en lista på åtgärder och aktiviteter i IT-stödet för verksamhetsplaner (Hypergene) i juni 2017. I listan framgår vilka åtgärder och aktiviteter som nämnderna har knutit till en plan eller ett program.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Det finns rutiner för hur planer, program och övriga KF- och KS-beslut tas om hand i verksamhetsplanerna och synliggörs genom Hypergene. Kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner knyter i hög grad an till kommunövergripande planer och program. Så mycket som hälften av nämndernas över 1 100 åtgärder har knutits till planer eller program. Det finns dock en variation, både mellan planer och program och mellan nämnder. Det finns kommunövergripande planer och program som inte alls synliggörs i nämndernas verksamhetsplaner. Det finns också nämnder som enbart i mycket låg grad knyter an till planer och program i verksamhetsplanen.

Förslag på åtgärder

Inför arbetet med verksamhetsplaneringen för 2018 kommer de programansvariga att fungera som stöd för förvaltningarna i arbetet med att införliva programmen i verksamhetsplanerna. De kommer även att årligen följa upp respektive programs måluppfyllelse och aktualitetsbedöma relevans, omfattning och form av styrsignal. En process finns framtagen för att årligen föreslå kommunfullmäktige att genomföra eventuella behov av förändringar om styrningen inom något programområde inte bedöms fungera som förväntat. Arbetet sker löpande framöver och kontrollen utgår ur internkontrollplanen.

6. Kontrollmoment: Kunskap om mutor, jäv och representation – mindre anmärkning

Inledning

Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Kontinuerlig uppföljning av att regelverket för oegentligheter samt attityder och kunskaper har identifierat behov av utbildning och andra insatser.

Metod

En webbenkät har genomförts bland ett slumpmässigt urval av 133 politiker och 112 chefer i Uppsala kommun. Ingen som deltog i internkontrollen av mutor och jäv 2016 ingick i urvalet för 2017. Svarefrekvensen är 58 procent totalt, 45 procent för politiker (60 stycken) och 73 procent för chefer (112 stycken). Enkäten bestod av frågor om kunskaper och erfarenheter av mutor, jäv och representation utifrån innehållet i kommunens policy mot mutor samt policy för representation. Frågorna har kontrollerats av chefen för arbetsgivarenheten inom kommunledningskontoret.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Resultatet av enkäten visar att kunskapen kring regelverken för representation är hög men bör bli högre. Uppenbarligen är både tjänstemän och politiker angelägna om att göra rätt och osäkerheten i situationen skapar en hög grad av riskinsikt. Detta visar sig bland annat i att många tjänstemän anser sig ha varit med om oklara situationer avseende mutor. Att politiker i hög grad anser sig ha varit med om oklara situationer när det kommer till frågan om jäv är dock mer alarmerande. I det hänseendet ska ingen politiker behöva vackla. Det finns en kännedom om att det har förekommit mutbrott, jäv och brott mot representationsregler.

Det finns inga påtagliga skillnader mellan könsidentitet (kvinna, man, annat). De största skillnaderna mellan politiker och chefer är att:

- politiker i lägre grad anser att de har tillräckliga kunskaper om regelverket för representation, jäv och mutbrott,
- chefer i högre grad varit med om situationer där det varit svårt att avgöra om t.ex. en gåva varit en muta eller otillbörlig förmån.

Politiker

Mutor	Jäv	Representation
-------	-----	----------------

Tillräcklig kunskap	87 %	Tillräcklig kunskap	97 %	Tillräcklig kunskap	72 %
Känner till mutbrott	2 %	Känner till jäv som lett till påverkan	2 %	Känner till brott mot representationsregler	0 %
Varit med om oklar situation	3 %	Varit med om oklar situation	7 %		
Någon har försökt att muta mig	1 %				

Tjänstemän

Mutor	Jäv	Representation
Tillräcklig kunskap	95 %	Tillräcklig kunskap
Känner till mutbrott	0 %	Känner till jäv som lett till påverkan
Varit med om oklar situation	10 %	Varit med om oklar situation
Någon har försökt att muta mig	0 %	

Förslag på åtgärder

Lämpliga förstärkande åtgärder i syfte att öka kunskap om mutor och jäv och därmed skapa en trygghet hos politiker och tjänstemän, är att modernisera och förtydliga samtliga styrdokument inom området. Politiker behöver genomgå löpande utbildningar för att förstärka sin förmåga att förstå om jäv är förhanden och kunna agera på det. Kontrollmomentet fortsätter att följas upp inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan 2018.

7. Kontrollmoment: Bisysslor – mindre anmärkning

Inledning

Kontinuerlig uppföljning av att regelverket för bisysslor har identifierat behov av utbildning och andra insatser. Rutinen för uppföljning av bisysslor ska förbättras.

Metod

Utveckling av rutinen för uppföljning av bisyssla.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Regler för anmälan av bisyssla enligt kollektivavtal har ändrats under året. Enligt de nya reglerna ska medarbetare självmant anmäla och lämna uppgifter om bisyssla, medan det åligger arbetsgivaren att informera om denna skyldighet. Det innebär att eskalering av anmälda bisysslor enligt tidigare rutin inte längre är aktuell på samma sätt som tidigare. Uppföljning av bisysslor saknas därmed för 2017. En ny rutin har tagits fram som innebär att arbetsgivaren från och med januari 2018 kommer att kunna följa upp bisysslor automatiskt genom en rapport i personalsystemet.

Förslag på åtgärder

Ny rutin för information om och uppföljning av bisysslor ska implementeras hos kommunens chefer. Det är viktigt att ha en dialog om frågan för att medvetandegöra frågeställningen och riskerna med bisysslor. Kontrollmomentet kommer under 2018 att följas upp genom en enkät till ett stickprov av chefer om efterlevnad av rutin för uppföljning av bisysslor.

8. Kontrollmoment: Hot och våld – mindre anmärkning

Inledning

Hot och trakasserier mot förtroendevalda och tjänstepersoner kan påverka beslut och verksamhet negativt. Genom proaktiva säkerhets- och trygghetsfrämjande åtgärder kan risknivån minskas. Implementera rutin mot hot och våld.

Metod

En enkät har skickats ut till ett representativt urval av tjänstepersoner och förtroendevalda om de vet hur de ska agera vid exempelvis ett hotfullt telefonsamtal eller annan hotfull situation.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Resultatet av enkäten visar att en majoritet av de tillfrågade tjänstepersonerna (89 procent) har kunskap om hur de ska agera vid exempelvis ett hotfullt telefonsamtal eller annan hotfull situation. När det gäller förtroendevalda så uppger 60 procent av heltidspolitiker att de har kännedom om Uppsala kommuns styrdokument om hot- och våld jämfört med 45 procent av deltidspolitiker. Strax över hälften av alla män (56 procent) och kvinnor (57 procent) uppger att de inte har kännedom om styrdokumentet.

Förslag på åtgärder

Kommunledningskontoret arbetar fortlöpande med att på olika sätt synliggöra den här typen av frågeställningar för både förtroendevalda och tjänstepersoner. Som ett led i arbetet kommer ett informationsmöte för partiernas kontaktpersoner i säkerhetsfrågor hållas i november 2017, kopplat till valet 2018. Kontrollmomentet fortsätter att följas upp under 2018.

9. Kontrollmoment: Omvärldsrisker – utan anmärkning

Inledning

Den riskanalys som fungerar som grund för internkontrollplanen har identifierat behovet av kontinuerlig bevakning av omvärldsfaktorer som kan påverka kommunens prioriteringar samt strategier för att möta dessa.

Metod

Kontinuerlig bevakning av omvärldsfaktorer har skett under året.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Förvaltningens ledning får dagligen rapporter från nationell och internationell mediebevakning. Även arbetet med att tidigt fånga signaler inom säkerhetsområdet har förstärkts ytterligare.

Förslag på åtgärder

Granskningen visar att det finns god förmåga att fånga och möta omvärldsfaktorer. Däremot bör förmågan till scenariohantering förstärkas. Detta kommer bland annat att göras genom inrättandet av en analysenhet inom kommunledningskontoret där uppdraget kring

scenariohantering kommer att bli prioriterat. Enheten kommer att inrättas under hösten 2017. Arbetet sker löpande framöver och kontrollen utgår ur internkontrollplanen

10. Kontrollmoment: Bristyrken – mindre anmärkning

Inledning

Kommunen klarar inte av att försörja organisationen med de nya kompetenser som behövs vilket kan leda till sämre kvalitet och leveransförmåga i verksamheten. En kompetensinventering behöver genomföras och därefter kompetenshöjning genom utbildning och mentorskap inom kommunen för att utveckla kompetens. Arbeta pågår för att höja kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Metod

Kontroll av att sammanställd lista över identifierade bristyrken finns.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Bristyrken kan identifieras genom systematisk uppföljning och analys av befintlig kompetens - satt i relation till verksamhetens uppdrag och mål. Idag saknas en enhetlig metodik för uppföljning och analys. Det finns inte heller några återrapporteringsrutiner från förvaltningarna på temat kompetensförsörjning och bristyrken. Det gör att en systematisk, enhetlig kontroll inte kan genomföras i dagsläget. Däremot har enskilda förvaltningar ändå en god kontroll över bristyrken i den egna verksamheten.

Förslag på åtgärder

Under 2017 arbetas en metod för analys och uppföljning fram. Utbildningsförvaltning står som förebild, då de sedan en tid tillbaks har en formellt antagen kompetensförsörjningsplan. Arbetet med att identifiera kommunens bristyrken startade under våren. Underlag för förvaltningarnas verksamhetsplanering ska finnas i september gällande eventuella kompetensförsörjningsinsatser. Sammanställning av analys och behov beräknas färdiga till årsskiftet. Utöver detta påbörjas ett projekt tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen för att kunna matcha personer på arbetsmarknaden som står längre ifrån arbete och som ett stöd i till exempel integration, med de behov kommunen har och skräddarsy kompetensutvecklingsinsatser. Kontrollmomentet fortsätter att följas upp under 2018.

11. Kontrollmoment: Samordnad planeringsprocess – mindre anmärkning

Inledning

Nedprioritering av resurser kan hämma kommunens strategiska stadsutveckling. Prioriteringar inom stadsbyggandet dröjer vilket kan ge utslag i investeringsekonomi och kreditvärdigheten sjunker. Genom en utveckling av den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling kan risknivån minska.

Metod

Kontroll av att den samordnade planeringsprocessen utvecklas i syfte att minska värdet för de risker som identifierades i riskanalysen för mark- och exploateringsverksamheten under våren 2016 (KSN-2015-0871).

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Åtgärder har genomförts eller planeras för alla identifierade risker. Nedan redovisas åtgärder och resultat för de risker som har de högsta riskvärdena.

- Alltför hög arbetsbelastning generellt: Prioriteringen av stads- och landsbygdsutvecklingsprojekt har 2016 beretts gemensamt av fastighetsutvecklande bolag, Uppsala Vatten och Avfall AB och stadsbyggnadsförvaltningen och gett förutsättningar för en bättre resursplanering. Varje projektledares arbetsbelastning har gått igenom och projekten lagts ut i tid i prioriteringsordning. Bemanningen har ökat, främst med hjälp av konsultmedarbetare. Rekryteringsinsatser har gjorts och pågår fortfarande. Under uppföljningsperioden har sju projektledare rekryterats och fem valt att sluta.
- Konkurrens om arbetskraft – risk att nyckelpersoner slutar: Attraktiviteten för projektuppgiften kommer att ökas genom att projektledarens roll som ansvarig för projektet som helhet tydliggörs, stöd från projektekonomer har tillförts och resurser för handledning av projektledare och ledning/styrning av verksamheten har förstärkts med en ny enhetschefstjänst.
- Svårighet att inom förväntad tidsram uppnå värdehemtagning av stora exploateringsprojekt: Förbättrade informationsprocesser till mark- och exploateringsutskottet är framtagna.
- Möjliggöra för exploatörer att bygga ut allmän plats i enlighet med de möjligheter som beskrivs i PBL: Ramavtal för entreprenadarbeten upp till sju miljoner kronor är upphandlat. Upphandling av ramavtal för arbeten över sju miljoner kronor pågår. Vissa arbeten vid fastighetsgräns behöver utföras av byggherren av arbetsmiljöskäl.
- Lednings- och styrningsprocessen förblir odefinierad: Ett programkontor med uppdrag att samordna planeringsprocessen, säkra gemensamma prioriteringar enligt mål och budget och leda kvalitetsutveckling inrättades på stadsbyggnadsförvaltningen i januari 2017. Arbets- och beslutsprocess för stadsbyggnadsprocessen har uppdaterats. Ny process står inför beslut om fastställande och implementering.
- Marknaden – risk att vi slår i taket vad gäller entreprenadmarknaden: Vi tar fram attraktiva, så enkla som möjligt med rimliga tider för genomförande för att öka antalet anbud. Vi samordnar projekt geografiskt och tidsmässigt och upphandlar exploaterings-, investerings- och driftentreprenader vid större projekt.
- Misslyckas med prioritering av projekt eller åtgärder: Kriterier för prioritering har beslutats av kommunstyrelsen.
- Otydlighet mellan exploatering och anläggning avseende ekonomisk redovisning i projekten: Nya rutiner; användning av projektkort som bland annat definierar projektet, ny kalkylmodell, styrning av redovisning och förstärkt bemanning från ekonomistaben stödjer korrekt redovisning.
- Avsaknad av IT-stöd för projektarbete: Behovsunderlag är framtaget. Inget system har ännu implementerats. Arbete pågår.
- Avsaknad av standard för allmän plats (Risk för godtycklighet vid uttag av exploateringsavgift, försvårar förhandlingssituation): En teknisk handbok tas fram, arbete pågår.

- Otydligt i ansvar för drift och underhåll i nya områden: Ny rutin med övertagandebesiktning har införts.
- Tomt- och småhuskön är personberoende: Tomt- och småhuskön har lagts ned. Tomter säljs via fastighetsmäklare och utannonseras på Hemnet eller direkt via kommunens hemsida.

Förslag på åtgärder

De åtgärder som har genomförts och planeras ovan för att minska värdet av riskerna för mark- och exploateringsverksamheten bedöms vara tillräckliga. Arbetet sker löpande framöver och kontrollen utgår ur internkontrollplanen. Risker hanteras även inom kommunstyrelsens verksamhetsplan.

12. Kontrollmoment: Krisberedskap – utan anmärkning

Inledning

Kommunens förmåga att hantera särskilda och extraordinära händelser gör att akuta åtgärder tar fokus och resurser från långsiktigt arbete med att förebygga att sådana händelser uppstår. Detta kan leda till olyckor, förtroendeskada med mera. Genom ett utvecklat krisledningsarbete kan risken minskas.

Metod

Uppföljning av planerad och genomförd verksamhet. Kontroll av att årlig sammankomst för krisledningsnämnden inklusive övningsmoment samt årlig sammankomst för krisledningsstab inklusive utbildningsmoment genomförs.

Resultat av kontrollen

Krisledningsnämnden övade i mars 2017. Krisledningsstab har ännu inte övat i sin roll under året. I stället har arbetet koncentrerats på att ta fram en uppdaterad och grundligt reviderad ledningsplan för allvarliga störningar. I samband med länsstyrelsens övning Harriet i november 2017 kommer en samordningsfunktion (ersätter krisledningsstab i den nya planen) att övas. Ytterligare övningsverksamhet och scenarioanalyser är inplanerade med olika förvaltningar under november/december.

Förslag på åtgärder

Övningsverksamhet är starkt efterfrågad av förvaltningar och bolag, och kommunledningskontoret har nu resurser och kunskap att börja möta det behovet. Kontrollmomentet fortsätter att följas upp under 2018.

13. Kontrollmoment: Kunskap om diarieföring – mindre anmärkning

Inledning

Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan leda till svårigheter att hitta information bakåt i tiden vilket i sin tur kan leda till lagbrott, förtroendeskada och ineffektiv intern utveckling. Digital handbok för ärendehantering och diarieföring är under framtagande.

Metod

Kontrollera att digital handbok för ärendehantering och diarieföring är framtagen.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Handboken är inte färdig men arbetet är påbörjat. En ärendevägledning ska skapas på Insidan där man genom att klicka sig fram i processen ska få en vägledning för att skriva ett kvalitativt beslutsunderlag. Underlaget till detta är under framtagande och därefter återstår det att publicera detta samt komplettera med ett utbildningspaket. En arbetsgrupp inom kommunstyrelsen arbetar med underlaget. För att minska risken för brister i diarieföring erbjuder kommunstyrelsens specialister även stöd till handläggare i hur ärenden formuleras och disponeras.

Förslag på åtgärder

Fortsatt arbete med att framtagande av ärendevägledning samt publicering på kommunens intranät och framtagande av utbildningspaket. Handboken färdigställs under 2017 och kontrollen utgår ur internkontrollplanen 2018.

14. Kontrollmoment: Utbildning i diarieföring – utan anmärkning

Inledning

Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan leda till svårigheter att hitta information bakåt i tiden vilket i sin tur kan leda till lagbrott, förtroendeskada och ineffektiv intern utveckling.

Metod

Kontrollera antal utbildningstillfällen och antal handläggare som har deltagit på utbildning.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Kontrollen visar följande antal utbildningstillfällen och deltagare under det senaste året:

- grundkurs i offentlighet och informationsförvaltning vid ett tillfälle med sju handläggare,
- särskilda utbildningar för medarbetare inom före detta Teknik & service vid fem tillfällen med cirka 100 handläggare,
- introduktionsutbildning för nyanställda inom kommunen vid två tillfällen med cirka 100 handläggare, samt
- genomgång med registrator med cirka 20 handläggare.

Förslag på åtgärder

Ett utbildningsprogram kommer att tas fram för 2018 för att kunna utbilda ännu fler handläggare. Kontrollmomentet fortsätter att följas upp under 2018.

15. Kontrollmoment: Registrering i diariet – mindre anmärkning

Inledning

Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan leda till svårigheter att hitta information bakåt i tiden vilket i sin tur kan leda till lagbrott, förtroendeskada och ineffektiv intern utveckling.

Metod

Två olika stickprover har genomförts. Dels kontroll att ärendebenenämningarna i ärendehanteringssystemet (DokÄ) är återsökningsbara och följer framtagna namnstandard. Dels kontroll av diarieföring av epost hos ett urval av 10 medarbetare på

kommunledningskontoret. Stickprovet om 300 inkommande och utgående handlingar granskades därefter av stadsjurist.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Kontrollen av ärendebenämningar visar att flera handläggare som registrerar ärenden i KSN-serien benämner ärenden på olika sätt. När det gäller motioner finns en struktur med namn och partitillhörighet som följs. Punkter skrivs i ärenderubrik. I vissa fall är inte rubriksättningen ändamålsenlig. Kontrollen av diarieföring av epost visar att inget brev i framtaget stickprov borde ha registrerats.

Förslag på åtgärder

Kommunledningskontoret kommer att under hösten ta upp och arbeta fram en struktur på ärenderubriker och handlingsrubriker som ska alla ska använda. Kontrollmomentet fortsätter att följas upp under 2018.

16. Kontrollmoment: Bristande analyser – mindre anmärkning

Inledning

Avsaknad av lätt åtkomlig statistik och andra uppgifter för att göra uppföljningar och analyser gör att det ibland krävs ett omfattande arbete att ta fram beslutsunderlag som dessutom kan ha brister. Detta kan leda till felaktiga beslut och att målen inte nås. Berör exempelvis jämställdhetsanalyser. Identifiera vilken statistik som är tillgänglig och vilken som behöver hanteras, antingen i form av utveckling eller i form av accepterade begränsningar.

Metod

Kontrollen innehåller två delar:

1. Indikatorer och nyckeltal i Mål och budget och kommunstyrelsens verksamhetsplan.
 - a. Bedömning av om det saknas data för att kunna bedöma måluppfyllelse (inriktningsmål, nämndmål och uppdrag) för kommunstyrelsens verksamhet som den beskrivs i verksamhetsplanen.
 - b. Förslag på vilka data som bör tas fram för att förbättra uppföljningen.
2. Enkät till urval av tjänstepersoner som arbetar inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Frågor har ställts om behov av utveckling avseende statistik- och datainsamling inom verksamhetsområdet.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Användningen av statistik som underlag till analyser hänger både samman med att rätt statistik väljs ut, att det framgår varför statistiken valts ut (hur den ska tolkas) och att den görs tillgänglig för den som ska använda den. Kommunstyrelsen har ökat transparensen kring vilken statistik som väljs ut genom att besluta om nyckeltal i samband med beslutet om verksamhetsplan, men det finns ett behov av att ytterligare utveckla nyckeltal inom bland annat social hållbarhet och hur kommunen fungerar som organisation. Nyckeltalens värden behöver också göras tillgängliga på ett enklare sätt än idag.

Förslag på åtgärder

En förutsättning för att nyckeltalen ska kunna bidra till en tydligare beskrivning av utvecklingen är att kommunstyrelsens respektive verksamheter ansvarar för nyckeltalen inom sina ansvarsområden. I det ingår att beskriva varför nyckeltalen finns och hur de ska tolkas.

Fortsatt arbete med nyckeltal kring jämlikhet mellan bostadsområden eller socioekonomiska grupper kommer att ta avstamp från den kartläggning av levnadsvillkor och hälsa som färdigställts under våren 2017 och den kommande områdesundersökningen. Nyckeltal för att beskriva kommunstyrelsens arbete med den fysiska samhällsutvecklingen kommer att utredas.

Fortsatt arbete med nyckeltal kring hur kommunen fungerar som organisation kommer att ta hänsyn till de krav som ställs i årsredovisningslagen och de indikatorer som finns inom Global Reporting Initiative, exempelvis nyckeltal som visar sociala och ekologiska kvaliteter i kommunens inköp. Arbetet kommer även att ta hänsyn till den nationella Kommunens kvalitet i korthet för att fånga kommunens service till allmänheten när det handlar om offentlighet och insyn.

För att öka tillgången till nyckeltal kommer en IT-lösning utvecklas för att göra det möjligt för en användare att själv plocka fram nyckeltal och göra inomkommunala jämförelser i likhet med exempelvis Kommun- och landstingsdatabasens möjligheter till mellankommunala jämförelser. Kontrollmomentet fortsätter att följas upp under 2018.

17. Kontrollmoment: Låsta tillgångar – utan anmärkning

Inledning

Ekonomiska medel är låsta till satsningar som inte hinner genomföras vilket gör att andra satsningar inte heller kan genomföras. Implementera den nya ekonomimodellen som ger möjlighet till transparent, tydlig och enklare uppföljning, utifrån vilken kommunen sedan kan styra resurser på ett effektivare sätt.

Metod

Kontroll av hur mycket av kommunstyrelsens budget som omfördelas vid delårsbokslutet per augusti.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Resultat av kontrollen, d.v.s. vilka verksamheter och hur mycket som omfördelas vid delårsbokslutet syns i tabellen nedan.

KOMMUNSTYRELSEN	Helårsprognos 201708			
	Belopp i miljoner kronor	¹ nettokostnad	Nettokostnad	Resultat
Nämnden totalt		355,7	355,5	0,2
Politisk verksamhet		61,7	56,7	5
Infrastruktur, skydd m.m.		145,8	153	-7,1
Fritid och kultur		8,9	8,7	0,2
Vård och omsorg		10	5,3	4,7
Särskilt riktade insatser		0	0,8	-0,8
Affärsverksamhet		17,1	2,9	14,2
Kommunledning och gemensamma verksamheter		112,1	128,2	-16,1

Kontrollen visar att modellen möjliggör en tydlig och transparent uppföljning.

Den nya ekonomimodellen är till största del implementerad som möjliggör en enklare, tydligare och mer transparent uppföljning. Ekonomimodellen innehåller nio principer, alla är klara utom en som är påbörjad:

- Principer om ekonomistyrning, klar
- Principer om fördelning av tilldelad budget, klar
- Principer gällande disponering av budget, klar
- Principer gällande uppdrag mellan nämnder, klar
- Principer om priser och ersättningar, klar
- Principer gällande centraliserat verksamhetsstöd, klar
- Principer om lokaler, påbörjad
- Principer för fördelningsnycklar, klar
- Principer för avvikelshantering kring efterlevnad, klar

Det möjliggör i sin tur att verksamheterna kan styra resurser på ett effektivare sätt. Ett kommungemensamt system för styrning och ledning är implementerat för att kvalitetssäkra planering och uppföljning.

Förslag på åtgärder

Granskningen visar att den nya ekonomimodellen ökar transparensen och möjligheten till uppföljning. Arbetet sker löpande framöver och kontrollen utgår ur internkontrollplanen.

18. Kontrollmoment: För höga kostnads- och investeringsnivåer – utan anmärkning

Inledning

Kommunen har en hög kostnads- och investeringsnivå. Risken är att verksamhetens kostnader ökar utöver det som budgeterats i Mål och budget. För att minska risken krävs aktiva prioriteringar mellan olika verksamheter och initiativ samt att löpande pröva ambitionsnivåer i verksamheten.

Metod

Nettokostnadsutvecklingen följs löpande genom en månadsrapport där förvaltningarna kommenterar utvecklingen. Prognoser för helåret tas fram två gånger per år.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Avvikelser mot budgeterad nettokostnadsutveckling identifieras i samband med månadsrapporter och prognoser. Kommunledningskontoret stöttar förvaltningarna för att successivt öka kvaliteten i kommentarerna och på så sätt förbättra kommunens analysunderlag. Vid avvikelser tas åtgärdsplaner fram eller så lyfts frågor till politiken för beslut. Den nya ekonomimodellen tydliggör att kommunfullmäktige i budgeten tar beslut om nettokostnad per verksamhet, inte om en ram per nämnd. Detta medför dels en tydligare styrning där pengarna används för det de är avsedda. Dels tydliggörs om verksamhet inte är finansierad. Detta har identifierats när det gäller flyktingkostnader som ska finansieras genom statliga ersättningar och vid behov täckas upp med kommunbidrag. Avvikelsen synliggör ett behov av att utreda om staten underfinansierar eller om kommunens ambitionsnivå är för hög.

För att utveckla budgetarbetet och identifiera områden där kommunens nettokostnader är för höga genomförs varje år olika jämförelser med omvärlden. Dels med andra liknande kommuner, dels med den i utjämningsystemet fastställda referenskostnaden. Jämförelser görs av alla typer av kostnader inklusive stabskostnader. För att undvika för höga kostnader är det viktigt att kommunen har en investeringsnivå som är långsiktigt hållbar. Om investeringsnivån är för hög medför det även höga kostnader i form av drift och underhåll. Därför har fokus på investeringsnivån samt eventuella möjlighet till avyttringar stärkts i mål och budgetprocessen.

Förslag på åtgärder

Granskningen visar att befintliga rutiner för att följa nettokostnadsutvecklingen fungerar. Under året har analyserna i månadsrapporten till kommunstyrelsen utvecklats så att verksamhet och ekonomi tydligare hänger ihop. Eventuella avvikelser kommenteras och åtgärder för att följa ramarna sätts in löpande. Rutiner för att säkra de ekonomiska konsekvenserna i handligan till politiken har säkerställts genom att dessa handlingar alltid ska processas med respektive ekonomichef. Arbetet sker löpande framöver och kontrollen utgår ur internkontrollplanen. Risken hanteras även inom kommunstyrelsens verksamhetsplan.

19. Kontrollmoment: Kvalitetssäkra verksamhetsdata – utan anmärkning

Inledning

Ej kvalitetssäkrad indata i verksamhetssystemen kan leda till omfattande felaktiga uppgifter på aggregerad nivå vilket kan leda till felaktiga beslutsunderlag och dåliga beslut. Rutiner för att kvalitetssäkra verksamhetsdata i systemen behöver utvecklas.

Metod

Enligt internkontrollplanen ska sticksprov tas av att kostnader ligger på rätt konto i ekonomisystemet (Agresso) samt att personal tillhör rätt ansvar i personalsystemet (Heroma). När det gäller ekonomisystemet har inget stickprov gjorts under 2017 eftersom de tester som gjordes 2016 föll mycket väl ut. Under året har fokus legat på förebyggande åtgärder genom fortsatt utveckling av kvalitet, uppdatering av rutiner och stärkt kommunikation. När det gäller personalsystemet har ett stickprov gjorts om 20 slumpvist utvalda ärenden i Asta där uppgifterna jämfördes med det som var inregistrerat i Heroma.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Ett medvetet kvalitetsarbete bedrivs för att kvalitetssäkra indata i ekonomisystemet. Exempel på aktiviteter under 2017 är information under maj och juni kring att verksamhetskod uppdaterats, en ny fördelningsinstruktion har fastställts och publicerats på Insidan. Verksamhetskoder har städats upp och en hel del koder har stängts. Ett antal nya fördelningsverksamheter har lagts upp inom kommunens verksamhetsgrenar och workshops har genomförts med ekonomer för att säkerställa kunskap och enhetlig hantering i kommunens olika nämnder. Syftet med översynen är att minska felkällorna i kommunens rapportering av räkenskapsammandrag som sedan ligger till grund för bland annat jämförelser med andra kommuner och resursallokering vid budget. Samtliga kostnader på konto för representation och samtliga kostnader om belopp överstigande 200 000 kronor kontrolleras i ett tredje steg. Statistik över felfrekvens saknas. Under augusti har skriftliga delegationer samlats in från samtliga nämnder och publicerats på intranätet. I

samband med detta har icke obetydlig registervård kunnat genomföras. Rutinen för att säkerställa rätt ansvar i personalsystemet innebär att ansvarig chef delger kommunledningskontoret uppgifterna genom ett registreringsunderlag i systemet Asta. Därefter förs uppgifterna in i lönesystemet Heroma. Genomfört stickprov visar att rekryteringsväg saknades i fyra ärenden. Övriga uppgifter var korrekt inregistrerade.

Förslag på åtgärder

Under hösten arbetar kommunledningskontoret bland annat med ett projekt som syftar till att standardisera och strukturera arbetet med fördelningar av kostnader inom kommunen. Det förväntas leda till både ökad kvalitet (färre fel) och ökad effektivitet (vunnen tid). Kontrollmomentet fortsätter att följas upp under 2018.

Handläggare
Susanne Angemo

Datum
2017-11-13

Diarienummer
KSN-2017-3757

Bilaga 2, sida 1

Internkontrollplan 2018

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun antog den 26 mars 2007 ett reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och dess helägda bolag. I reglementet anges hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen, som har det övergripande ansvaret för frågan.

Kommunstyrelsen upprättar årligen en egen internkontrollplan. Planen syftar till att vara ett stöd i styrningen av verksamheten samt vara ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att

- Verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- Den finansiella rapporteringen och information om verksamheten är tillförlitlig
- Verksamheten bedrivs i enlighet med tillämpliga lagar, föreskrifter, policies och riktlinjer

Internkontrollplanen beskriver kontrollåtgärder utifrån de prioriterade risker som framkom i riskanalysen. De högst värderade riskerna hanteras också som åtgärder i kommunstyrelsens verksamhetsplan.

Uppföljning av internkontrollplanen görs enligt beskriven frekvens och metod kopplat till respektive kontrollpunkt. Resultat av genomförd granskning utifrån kontrollåtgärder i internkontrollplanen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Internkontrollplan

År: 2018

Nämnd/styrelse: Kommunstyrelsen

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Verksamhetskontroll	Kontroll av att kommunen följer lagen om offentlig upphandling (LOU).	Att kommunen tvingas betala upphandlings-skadeavgift och tappar förtroende.	Uppföljning av utbetalda upphandlingsskadeavgifter. Antal artiklar i media på grund av otillåten direktupphandling.	Inköpschef	Augusti-uppföljning
Verksamhetskontroll	Kontroll av att kommunen följer befintliga avtal.	Att kommunen tvingas betala skadestånd samt får färre anbud eller sämre priser.	Uppföljning av utbetalda skadestånd. Uppföljning av indikatorer för leverantörstrohet.	Inköpschef	Augusti-uppföljning
Kontroll av system och rutiner	Kontroll av att inga vitesbelopp avseende verksamhetslokaler för funktionsnedsatta betalas ut på grund av dålig framförhållning i lokalförsörjningsprocessen.	Bristande försörjning av lokaler.	Utbetalat vitesbelopp.	Chef strategi och förvaltning	Augusti-uppföljning
Verksamhetskontroll	Kontroll av att arbetsbelastningen inte orsakar negativ stress inom KS förvaltningar.	Negativ stress till följd av hög arbetsbelastning.	Analys av närvarotid i relation till utfallet i HME-undersökning.	HR-chefer KLK och SBF	Årsbokslut
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Kontroll av kunskap hos kommunens politiker och tjänstemän om regler för mutor, jäv och representation. Kontroll av att rutin för uppföljning av bisysslor finns och används av kommunens chefer.	Förekomst av oegentligheter.	Stickprov: Enkät om kunskap om mutor, jäv och representation. Stickprov: Enkät om efterlevnad av rutin för uppföljning av bisysslor.	Enhetschef arbetsgivarenheten Enhetschef arbetsgivarenheten	Augusti-uppföljning Årsbokslut

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Kontroll av system och rutiner	Kontroll av kunskaper hos förtroendevalda och tjänstepersoner om hantering av hot och trakasserier.	Brist i hantering av hot mot förtroendevalda och tjänstepersoner.	Stickprov: Fråga ett urval av förtroendevalda och tjänstepersoner om de vet hur de ska agera vid exempelvis ett hotfullt telefonsamtal eller annan hotfull situation.	Säkerhetschef	Augusti-uppföljning
Verksamhetskontroll	Kontrollera att kommande bristyrken är identifierade för all kommunal verksamhet.	Bristande kompetensförsörjning.	Kontroll av att sammanställd lista över identifierade bristyrken finns.	HR-direktör	Årsbokslut
Kontroll av system och rutiner	Kontroll av att nytecknade avtal följer krav på redovisning av exploaterings- och anläggningskostnader.	Exploateringsintäkter matchas inte mot kommande avskrivningskostnader.	Granskning av nytecknade exploaterings- och markförsäljningsavtal.	Ekonomichef SBF	Årsbokslut
Kontroll av system och rutiner	Kontroll av att projekthandbok för exploatering finns och följs.	Bristande ekonomisk redovisning, dokumentation och kvalitet i utförande.	Kvalitativ analys av hantering av projekt inom exploateringsverksamheten.	Avdelningschef MEX	Årsbokslut
Verksamhetskontroll	Kontroll av att kommunen har en etablerad struktur för krisledning.	Bristande krisberedskap	Kontroll av att nämnder och bolag har tagit fram egna krisledningsplaner enligt anvisning.	Säkerhetschef	Årsbokslut
Verksamhetskontroll	Kontroll av att handläggare i kommunen har rätt kunskaper i diarieföring. Kontroll av att KS handlingar som ska registreras enligt regelverket kommer	Det går inte att hitta handlingar och följa ett ärende vilket försvårar för insyn och eget arbete.	Kontroll av antal utbildnings-tillfällen och antal deltagande handläggare enligt framtagen utbildningsplan. Stickprov av att ärendebenämningarna i DokÅ är	Enhetschef arkiv och registratur	Årsbokslut

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
	in i diariet och är återsökningsbara.		sökbara. Stickprov av diarieföring av epost för ett urval av medarbetare.		
Verksamhetskontroll	Identifiera bristområden där det finns vita fläckar i uppgifter och avgör om ytterligare data ska samlas in.	Bristande analyser.	Stickprov	Enhetschef kvalitet och utveckling	Augusti-uppföljning
Kontroll av system och rutiner	Kontroll av att rutiner för att kvalitetssäkra verksamhetsdata i systemen utvecklas.	Låg kvalitet på indata i verksamhetssystem.	Stickprov av att bokföringen är korrekt. Stickprov av att medarbetare tillhör rätt ansvar (i Heroma).	Redovisningschef HR-direktör	Augusti-uppföljning
Verksamhetskontroll	Kontroll av att information i IT-system är säkerhetsklassificerad. Kontroll av att förvaltningsobjekten hanterar informationssäkerhet i enlighet med anvisning för informationssäkerhet.	Att kommunen inte kan använda information, tvingas betala skadestånd och tappar förtroende.	Göra ett utdrag ur SKL:s system Klassa. Kontroll av att alla IT-system är korrekt informationsklassade. Granskning av uppföljningsrapporter och förvaltningsplaner. Kontroll av att relevant riskbedömning är gjord och att nödvändiga utvecklingsinsatser pågår eller är planerade.	Informations-säkerhetsstrateg	April-uppföljning Augusti-uppföljning
Finansiell kontroll	Kontroll av att berörda nämnder har återsökt medel från Migrationsverket i rätt omfattning.	Att kommunen går miste om statliga medel.	Avstämning av uppgifter från berörda nämnder om återsökta medel mot Migrationsverket uppgifter.	Ekonomidirektör	Årsbokslut
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och	Kontroll av att kommunens chefer uppfyller kraven i arbetsmiljölagstiftningen.	Att chefer inte följer arbetsmiljölagstiftningen.	Enkät för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.	Enhetschef arbetsgivarenheten	Årsbokslut

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
beslut					
Finansiell kontroll	Kvalitetssäkra ekonomiprocesser inom fastighetsverksamheten.	Bristande ekonomisk kontroll.	<p>Kontroll av att arbetsordrar registreras korrekt i verksamhetssystemet.</p> <p>Kontroll av att alla bostadsavtal är korrekt registrerade i avtalshanteringssystemet.</p> <p>Genomgång av fastighetsverksamhetens kostnader för att säkerställa rätt betalningsansvar</p>	<p>Chef fastighetsdrift</p> <p>Chef avtal</p> <p>Controller Fastighet</p>	<p>Augusti-uppföljning</p> <p>Årsbokslut</p> <p>April-uppföljning</p>

Bilaga 3

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Bristande informationssäkerhet	Ökad digital lagring av information (t.ex. i molntjänster) ger bristande informationssäkerhet med risk för att kommunen inte kan använda information, tvingas betala skadestånd och tappa förtroende. Kommunens digitala information behöver utredas och informationsklassas ur ett säkerhetsperspektiv.	4	4	16
Negativ stress	Hög arbetsbelastning medför negativ stress och risk för nöjda sjukskrivningstid och sämre prestationer. Rätt förutsättningar behöver skapas för chefer och utvecklingsuppdrag behöver prioriteras och resursättas.	4	4	16
Brott mot LOU	Brister i organisation och genomförande av upphandling kan leda till brott mot LOU och att kommunen tvingas betala upphandlingsskadeavgift och tappa förtroende. Informationsinsatser behövs för att öka kunskapen inom kommunen och upphandlingsprocessen behöver effektiviseras.	3	4	12
Brott mot befintliga inköpsavtal	Brister i genomförandet av inköp kan medföra att nämnderna inte följer gällande avtal och att kommunen tvingas betala skadestånd samt får färre anbud eller sämre priser. Uppföljning av avtal och leverantörer behöver utvecklas, kännedomen öka och inköpsprocessen förenklas och effektiviseras (fortsatt införande av e-handel).	3	4	12
Bristande ekonomisk kontroll i fastighetsverksamheten	Brister i fastighetsverksamhetens ekonomiprocess gör att kommunen missar att debitera kostnader vilket resulterar i ekonomiskt underskott. Rutiner för hantering av arbetsordrar och bostadsavtal måste säkerställas och betalningsansvar för olika kostnader granskas.	3	4	12
Missade statliga medel	Berörda nämnder identifierar inte de personer vars insatser är återsökningsbara från Migrationsverket och kan därmed inte återsöka medel från myndigheten vilket gör att kommunen går miste om stora belopp. Rutiner för nämndernas arbete med att återsöka statliga medel behöver utvecklas och följas upp.	3	3	9
Bristande försörjning av lokaler	Kommunen har brister i kontrollen av sina lokaler. Förmågan att ha framförhållning och samordning avseende försörjningen av lokaler för kommunal verksamhet är avgörande för att undvika brister i verksamheten och bristande följsamhet till lagar och regler, ekonomiska bakslag och lågt förtroende. För att minska risken behöver kvalitetsarbetet inom lokalförsörjning utvecklas.	3	3	9
Förekomst av oegentligheter	Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Kontinuerlig uppföljning av att regelverket för oegentligheter och bisysslor följs samt attityder och kunskaper har identifierat behov av utbildning och andra insatser.	3	3	9
Hot mot förtroendevalda och tjänstepersoner	Hot och trakasserier mot förtroendevalda och tjänstepersoner kan påverka beslut och verksamhet negativt. Genom proaktiva säkerhets- och trygghetsfrämjande åtgärder kan risknivån minskas.	3	3	9
Bristande kompetensförsörjning	Kommunen klarar inte av att försörja organisationen med de nya kompetenser som behövs vilket kan leda till sämre kvalitet och leveransförmåga i verksamheten. Kompetensinventering och därefter kompetenshöjning genom utbildning och mentorskap inom kommunen för att utveckla kompetens. Arbete pågår för att höja kommunens attraktivitet som arbetsgivare.	3	3	9
Bristande krisberedskap	Kommunens förmåga att hantera särskilda och extraordinära händelser gör att akuta åtgärder tar fokus och resurser från långsiktigt arbete med att förebygga att sådana händelser uppstår. Detta kan leda till olyckor, förtroendeskada med mera. Genom ett utvecklat krisledningsarbete kan risken minskas.	2	4	8
Brott mot arbetsmiljölagstiftningen	NY lagstiftning och bristande rutiner och kunskaper kan medföra att chefer inte följer kraven i arbetsmiljölagstiftningen. Rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver utvecklas och följas upp.	2	4	8
Brister i redovisning av exploaterings- och anläggningskostnader	Brister i redovisningen kan medföra att exploateringsintakter inte matchas mot kommande avskrivningskostnader. Avtalshanteringen behöver utvecklas för att följa krav på redovisning av exploaterings- och anläggningskostnader.	2	3	6
Brister i hantering av exploateringsprojekt	Brister i hanteringen av exploateringsprojekt kan medföra bristande ekonomisk redovisning, dokumentation och kvalitet i utförande. Rutinerna för hantering av exploateringsprojekt behöver utvecklas.	2	3	6
Brister i diarieföring	Brister i diarieföring gör det svart att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan leda till svårigheter att hitta information bakåt i tiden vilket i sin tur kan leda till lagbrott, förtroendeskada och ineffektiv intern utveckling. Handläggare behöver utbildas och digital handbok för ärendehantering och diarieföring är under framtagande.	2	3	6

Bristande analyser	Avsaknad av lätt åtkomlig statistik och andra uppgifter för att göra uppföljningar och analyser gör att det ibland krävs ett omfattande arbete att ta fram beslutsunderlag som dessutom kan ha brister. Detta kan leda till felaktiga beslut och att målen inte nås. Berör exempelvis jämställdhetsanalyser. Identifiera vilken statistik som är tillgänglig och vilken som behöver hanteras, antingen i form av utveckling eller i form av accepterade begränsningar.	3	2	6
Låg kvalitet på indata i verksamhetssystemen	Ej kvalitetssäkrad indata i verksamhetssystemen kan leda till omfattande felaktiga uppgifter på aggregerad nivå vilket kan leda till felaktiga beslutsunderlag och dåliga beslut. Rutiner för att kvalitetssäkra verksamhetsdata i systemen behöver utvecklas.	3	2	6

Sannolikhet

4				<p>Bristande informationssäkerhet</p> <p>Negativ stress</p>
3		<p>Bristande analyser</p> <p>Låg kvalitet på indata</p>	<p>Missade statliga medel</p> <p>Hot och våld</p> <p>Oegentligheter</p> <p>Bristande lokalförsörjning</p> <p>Bristande kompetensförsörjning</p>	<p>Brott mot LOU</p> <p>Brott mot inköpsavtal</p> <p>Bristande ekonomisk kontroll inom Fastighet</p>
2			<p>Bristar i diarieföring</p> <p>Bristar i hantering av exploateringsprojekt</p>	<p>Bristande krisberedskap</p> <p>Brott mot arbetsmiljölagen</p>
1				
	1	2	3	4

Konsekvens